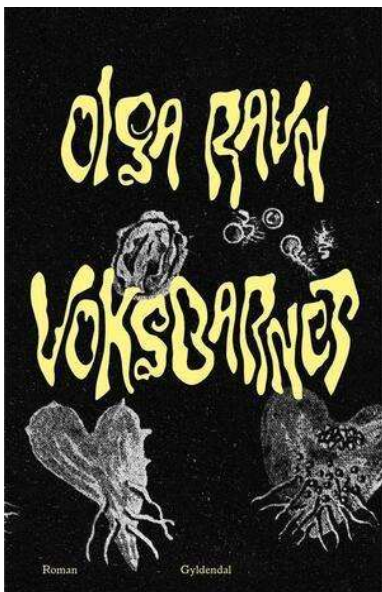

BOG

VOKSBARNET (/BOEGER/VOKSBARNET-ROMAN)

Af Olga Ravn (/forfattere/olga-ravn) (2023)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-)

BASIS%3A136837273&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/voksbarne-roman) for at anmelde

Olga Ravn vækker grufulde hekseprocesser frem fra dybet i sin dragende og altsansende roman, der rækker langt ind i vores egen tid.

ANMELDELSE

22 sep.23

(/users/britta-riis-langdahl)

Af **Britta Riis Langdahl** (/users/britta-riis-langdahl)
Redaktør

Olga Ravn vækker grufulde hekseprocesser frem fra dybet i sin dragende og altsansende roman, der rækker langt ind i vores egen tid.

Ravns stilsikre roman advarer på tværs af alle tider om de menneskelige mekanismer i et samfund, der tillader at latterliggøre, forfølge og tage livet af det, der er anderledes – det normbrydende. Den minder os også om, at forfølgelserne stadig er iblandt os.

De brutale hekseforfølgelser i 1600-tallet er et kendt kapitel i Danmarkshistorien. Olga Ravn former sin egen version af den mørke periode med et betagende og eksperimenterende sprog. Vi inviteres ind i et sansende poetisk univers, der blotlægger skrækindjagende menneskeligt forræderi og fejhed, mens vi er vidne til den rationelle fornufts nedsabling af alt det, der fortryller og bevæger sig uden for de fastlåsende normer.

Voksbarne er fortællingens jeg, en slags voodoo-dukke, skabt af bivoks af den ugifte adelskvinde Christenze Kruckow på Nakkebølle Gods på Sydfyn.

Voksbarne følger sin barnløse frue gennem starten af 1600-tallet.

Voksbarne er den altsansende flydende gestalt, der betragter, fornemmer og opsnapper frygt, brutalitet og magt. Ind i de inderste kropslige elementer bevæger voksbarne sig - både i det blod, der flyder i årene og det, der flyder i gaderne. I en verden af løgn, bedrageri og beskyldninger fungerer stemmen som en flertydig figur, så læseren kan hægte sig på et blik både indeni og udenpå fortællingen. Dets stemme er tavs og det taler alligevel klart til os. *"Jeg var voksbarne, uden stemmelæber skreg jeg."*

Ravns geniale stilistiske greb giver mulighed for at komme tæt på menneskejagtens mekanismer og den foruroligende frygt, der opstår, når en befolkning holdes under pres.

Christenze Kruckow bliver beskyldt og anklaget for trolddom og flygter nordpå til Aalborg, hvor hun i fællesskab med andre (historiske) kvinder finder fortrolighed og forbundethed til naturen. De bliver beskyldt for diverse vanvittigheder og ført ind i de grusomme hekseprocesser: Maren Kneppis og de andre, kvinder, der bliver idømt bål og brand. Christenze får dog formildnet straf i en halshugning i stedet.

Romanens eksperiment er bedst, når den bevæger sig væk fra de konkrete begivenheder, som vi allerede kender, og ind i en ubestemt og åben undersøgelse gennem det poetiske sprog. I flere stærke afsnit bliver sprogets rytmiske strømme til et kor af stemmer, der i kæder bringer beskyldninger og sladder videre, indtil det samler sig til en enslydende enighed og en indforstået sandhed, der er med til at fælde de mennesker, der står nærmest.

"Nogen sagde: Er vi i virkeligheden i djævelens guldalder, sådan som de siger? Hvad siger de? Hvad sagde han? Han sagde at en troldkone er djævelens mælkedeje, og hun malker ham ..."

Der arbejdes med Christian den IV i spidsen for en stærk protestantisk stat, der med rationel tænkning dresserer befolkningen og gør hverdagsmagi og forbundethed til naturen kriminel. Det fortryllede og de stærke kvindefællesskaber, der ikke passer ind i normerne frastødes. Heksen bliver symbolet på det, der destabiliserer familien og hele samfundet. Kvinderne fastholdes i en underdanig og ufarlig rolle i det patriarkalske samfund.

Ravn formår at skabe en sofistikeret fortælling, der peger direkte ind nutidens feministiske kamp og minder os om, at nedværdigelse og forfølgelser desværre stadig er iblandt os.

Olga Ravn, og flere andre forfattere (<https://litteratursiden.dk/temaer/magi-og-mytologi>), revitaliserer heksten og hverdagsmagien i den aktuelle litteratur. Heksen er tilbage i mange udgivelser som en feministisk figur, der står op mod alle former for ulighed og manglende ligeværd mellem kønnene og mellem mennesker i øvrigt. Derfor lyser der nyt håb for heksten ud af den mørke fortælling.

"Magi er en mulighed. Latter er en mulighed. Der findes en udvej ..., der findes en udvej ..."

